

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 32/2009
11.5.2009

Asia: Virkasuhteen irtisanominen ja virantoimituksesta pidättäminen

Oikaisuvaatimuksen tekijä:

A

Virasto: Yliopisto

Päätös, johon haetaan oikaisua:

Yliopiston päätös 2.10.2006, jolla A irtisanottiin klinikkaeläinhoitajan virasta ja pidätettiin virantoimituksesta välittömästi.

Perusteet

Eläinsairaala on 22.9.2006 saanut tiedon, jonka mukaan A on toiminut ainakin kahdella eri hevosstilalla eläinlääkärinä esittäen. Toiminta on ollut jatkuvaa ja säännöllistä usean vuoden ajan. A:lla ei ole eläinlääkärin koulutusta. A:lla on ollut mukanaan lääkkeitä, jotka hän on ottanut käyttöönsä yliopistollisesta Eläinsairaalaan. A on lääkinnyt hevosia muun ohessa antibiootein, rokottanut ja rauhoittanut hevosia sekä ottanut hevosilta verinäytteitä. A on ottanut käynneistään ja hevosille antamistaan lääkkeitä maksun itselleen. Eläinsairaala on 22.9.2006 saanut takaisin A:n hevosille antamia Eläinsairaalan lääkkeitä.

A on kuulemistilaisuudessa 2.10.2006 kiistänyt toimineensa eläinlääkärinä mutta myöntänyt määränneensä omalle hevoselleen sulfaa ja pistäneensä suoneen aminohappoliuosta, jotka oli ostanut Eläinsairaalaan. Hän on lisäksi hankkinut matolääkettä omalle ja myös muiden hevosille. A ei ole suostunut

kertomaan, kuka eläinlääkäri oli määrännyt aiemmin Hämeentieltä hankitut reseptilääkkeet.

Irtisanomispäätöksen mukaan A on ilman eläinlääkäriin määräämää reseptiä saanut käyttöönsä Eläinsairaalan lääkkeitä. A:n kuulemistilaisuudessa kertoo ei hevostiloilla käyntien osalta voida pitää uskottavana, koska Eläinsairaala on saanut hevosten omistajilta takaisin A:n hevosille antamia Eläinsairaalan lääkkeitä. A on myöntänyt, ettei kaikille Eläinsairaalaan otetuille lääkkeille ole ollut eläinlääkäriin määräystä, ja että A on itse määrännyt lääkkeen annostuksen. Lääkkeitä on hankittu myös muille hevosille mutta A ei oleertonut kuinka monelle. A on myös myöntänyt antaneensa hevoselle suoneen aminohappoliuosta.

A:n toiminta on jatkunut usean vuoden ajan. Eläinsairaalla on perusteltu syy katsoa, että A on menettelyllään vaarantanut hevosten terveyden ja asiantuntevan sekä turvallisen hoidon. A on toiminnallaan vaarantanut eläinsairaalan luotettavuutta ja asiantuntemusta kokonaisuutena. A:n edellä kerrottu toiminta on ollut niin vakavassa ristiriidassa hänen virkavelvollisuuksiensa kanssa, että virkasuhteen irtisanomiselle on erittäin painava syy. A on toiminnallaan menettänyt virkamiehen toiminnalta edellytettävän luottamuksen toimia Eläinsairaalaossa klinikkaeläintenhoitajan tehtävässä.

Oikaisuvaatimus:

Virkasuhteen irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä koskeva päätös on kumottava.

A on ollut yliopiston Eläinsairaalan klinikkaeläintenhoitajan vakinaisessa virkasuhteessa 21.1.1997 lähtien. Hän ei ole syyllistynyt 2.10.2006 pidetyssä kuulemistilaisuudessa esitettyihin väärinkäytöksiin.

Oikaisuvaatimuksen liitteenä on pöytäkirja kuulemistilaisuudesta sekä 17.8.2006 päivätty kuitti A:n Eläinsairaalle suorittamasta 78,43 euron suuruisesta, eläimelle tulevasta lääkityksestä peritystä maksusta.

Vastine:

Yliopiston yliopistollinen Eläinsairaala on antanut vastineen, jossa on uudistettu irtisanomisperusteet. A on kertonut kuulemistilaisuudessa tapahtumista ristiriitaisesti. Hän on muun ohessa kertonut, että Eläinsairaalan eläinlääkäri on määrännyt hänelle reseptilääkkeitä kahden edellisen kuukauden aikana. A:n nimeämä eläinlääkäri totesi asiasta kuultuna, ettei mitään reseptejä ole annettu. A:n ilmoittama reseptilääke (sulfa) kuului niihin lääkkeisiin, joita Eläinsairaala sai hevostilojen omistajilta takaisin, ja jota A heidän kertomansa mukaan oli hevosille määrännyt. A myönsi, ettei reseptiä ollut ja että hän itse oli määrännyt annostuksen. Eläinlääkäriin tekemää taudinmäärittelyä ei ollut.

Vastaselitys:

A on antanut vastaselityksen, jossa hän kiistää esiintyneensä eläinlääkäriin ja todennut, että asiassa on kyse rasismista ja panettelusta. A myöntää antaneensa lääkkeitä ainoastaan omalle hevoselleen, muiden hevosia hän on ai-

noastaan madottanut tai raspannut hevosten hampaita. C ja D ovat luvanneet toimittaa A:lle syytteiden mukaiset lääkeresepit.

B on kertonut A:sta perättömiä asioita tämän sairausloman aikana. C ja D ovat omalta osaltaan lisänneet syytöksiä. A on valmis nostamaan syytteen herjauksesta ja kunnianloukkauksesta B:tä vastaan.

Yliopisto on 13.4.2007 toimittanut virkamieslautakunnalle 22.9.2006 päivätyn muistion.

A on antanut 25.4.2007 päivätyn lisävastaselityksen, jonka mukaan D oli irtisanomista koskevan kuulemistilaisuuden jälkeen soittanut A:lle, kertonut kantelusta ja todennut, että kyseessä oli ainoastaan A:n maineen pilaaminen ja muistiossa kerrotut asiat olivat täysin keksittyjä. A:lle on poliisilaitoksella kerrottu B:n tehneen samankaltaisia tekoja aiemminkin. Penovet -niminen lääke on peräisin hevossairaalaista ja Oripriim -jauhe klinikalta. D:n eläinsairaalaan tuomat lääkkeet ovat peräisin muualta kuin A:lta. Strongit -matolääke on jokaisen ostettavissa. A on ostanut Oripriim -lääkettä omalle hevoselleen.

ASIAN AIKAISEMPI KÄSITTELY

Virkamieslautakunta on 27.4.2007 tekemällään päätöksellä nro 29/2007 hyväksynyt A:n tekemän oikaisuvaatimuksen ja kumonnut yliopiston valituksenalaisen päätöksen.

Korkein hallinto-oikeus on 15.5.2008 tekemällään päätöksellä T 1165 kumonnut yliopiston valituksen johdosta virkamieslautakunnan päätöksen ja palauttanut oikaisuvaatimuksen virkamieslautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Korkein hallinto-oikeus totesi, että virkamieslautakunta on ratkaissut asian varaamatta yliopistolle tilaisuutta antaa selitystä A:n toimittamista sellaisista selvityksistä, jotka ovat saattaneet vaikuttaa asian ratkaisuun. Virkamieslautakunta ei myöskään näin toimiessaan ole huolehtinut asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä.

Oikeusapu. A:lle on Helsingin oikeusaputoimiston päätöksellä 21.9.2007 myönnetty oikeusapua 30 %:n omavastuuosuudella irtisanomisasian käsitteilyyn korkeimmassa hallinto-oikeudessa 8.8.2007 lukien ja hänen oikeudenkäyntiavustajakseen on määrätty X.

Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään 15.5.2008 määrännyt, että X:lle annettu avustajan määräys on oikeusapulain 13 §:n 3 momentin nojalla voimassa virkamieslautakunnassa.

Vastine:

Yliopistolle on korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen antamisen jälkeen varattu tilaisuus antaa vastine A:n esittämien vastaselityksen ja lisävastaselityksen johdosta. Vastineessa on todettu muun ohella seuraavaa:

Eläinsairaala on A:n kuulemistilaisuuden 2.10.2006 perusteella ja hevosilojen omistajilta saadun ilmoituksen perusteella katsonut, että Eläinsairaalla

on ollut riittävästi luotettavaa tietoa irtisanomispäätöksen tekemiseen. Eläinsairaala katsoo, että hevosilojen omistajat ovat kertoneet tapahtumista uskottavasti. He ovat kirjallisesti vahvistaneet A:n toiminnan ja lupautuneet tarvittaessa olemaan käytettävissä mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Sen sijaan A on kertonut tapahtumista ristiriitaisesti.

Eläinsairaala ei ole saanut mitään tietoa siitä, että hevosilojen omistajat olisivat olleet yhteydessä A:han ja peruneet ilmiannon. Hevosilojen omistajat ovat allekirjoittaneet laaditun muistion, jossa todetaan, että A on väittänyt hankkineensa lääkkeitä eläinlääkäri E:n kautta ja dokumentit löytyvät Eläinsairaalaan. A on kertonut asiasta kuulemistilaisuudessa samoin. Eläinsairaala ei pidä uskottavana, että hevosilojen omistajat olisivat sattumalta kertoneet lääkemääräyksistä aivan samalla tavalla. Toisin kuin A on lisävastaselityksensä antanut ymmärtää, ei myöskään eläinlääkäri F ole määrännyt A:n hevoselle kyseistä Oripim-lääkettä.

Asiassa aiemmin saadun selvityksen mukaan kolmas hevosilan omistaja ei ole ainakaan kirjallisesti peruuttanut ilmoitustaan.

Vastaselitys:

A on kiistänyt yliopiston vastineessa esitetyt väitteet ja vaatimukset. A:n oikeusvaatimus tulee hyväksyä. Asiassa tulee toimittaa virkamieslautakunnassa suullinen käsittely, jossa kuullaan A:ta henkilökohtaisesti sekä todistajina C:tä ja D:tä.

A on tarkastanut elokuussa 2006 tapahtuneen lääketoimituksen ja saanut selville, että lääkkeen oli määrännyt F. A:n hevonen oli sairastunut A:n loman aikana yskään, jolloin A oli mennyt Eläinsairaalaan pyytämään lääkettä. Työvuorossa oli ollut eläinlääkäri F ja eläintenhoitaja G. G oli F:n pyynnöstä noutanut lääkkeen ja tehnyt kirjaukset Eläinsairaalan tietojärjestelmään potilastiedoista ilmenevästi. F oli todennut A:lle vielä, että ”sinähän tiedät, miten tämä annetaan”.

Lisävastine:

Yliopisto on antanut lisävastineen.

Suullinen käsittely

Virkamieslautakunta on 6.3.2009 toimittanut asiassa suullisen käsittelyn, jossa on ollut yliopiston nimeäminä todistajina professori H, eläinlääkäri F ja eläintenhoitaja G sekä A:n nimeäminä todistajina C ja D. Lisäksi A:ta kuultiin asianosaisena todistelutarkoituksessa. Suullisen käsittelyn ääninauhat on liitetty jutun asiakirjoihin.

Loppulausunnot

A on virkamieslautakunnalle 27.3.2009 toimittamassaan loppulausunnossa todennut muun ohella seuraavaa:

D ja C ovat suullisessa käsittelyssä vahvistaneet, että 22.9.2006 päivätyn muistion tiedot ovat paikkansa pitämättömiä. B:n kertomuksen uskottavuutta vähentävät B:n D:stä ja C:stä tekemät perättömät ilmiannot ja J:n lausuma sekä virkamieslautakunnalle toimitettu B:n itsensä kirjoittama käsittämätön viesti.

A on kertonut uskottavasti 4.8.2006 tapahtuneesta Oripriim-lääkkeen hankintaan liittyvistä seikoista. F on suullisessa käsittelyssä kertonut ainoastaan, ettei hän kykene muistamaan tapausta.

Lääkeyhtiö Oy:ltä sähköpostitse saadun vahvistuksen mukaan Strongit-matolääke, joka on ainoa lääke, jonka D on suullisessa käsittelyssä kertonut olleen mahdollisesti A:n tuoma, on ollut reseptivapaa 14.4.2008 saakka.

Yliopisto on virkamieslautakunnalle 27.3.2009 toimittamassaan loppulausunnossa todennut muun ohella seuraavaa:

Asiassa on riidattomasti osoitettu, että A on toiminut hevosiloilla hyvin asiantuntevasti esiintyen, kuten D todistajana kertoi. D myönsi ostaneensa A:lta ainakin matolääkkeitä. Todistajana kuultu C kertoi, että oli kuullut A:ta puhuteltavan "tietäjä-tohtoriksi". A on kirjallisissa lausumissa myöntänyt ostaneensa matolääkettä myös Eläinsairaalaan. Kuten todistajat F, H ja G totesivat, suurin osa matolääkkeistä vaatii nykyisin reseptin. Eläinsairaalan käsityksen mukaan ei ole uskottavaa, että D, C ja B olisivat keksineet koko ilmiannon kaikkine yksityiskohtineen.

Suullisessa käsittelyssä kuultujen eläinlääkäri F:n ja klinikkaeläintenhoitaja G:n kertomuksilla on näytetty, ettei A:n Oripriim-reseptilääkkeelle ole ollut eläinlääkäriin määräystä. A myönsi kirjoittaneensa itse esittämänsä potilastietojärjestelmän otteeseen eläinlääkäriin nimen. Näin ollen A:lla ei ole ollut, eikä ole ollut tarkoitustakaan hankkia lääkkeelle reseptiä. A on irtisanomiskäsittelyn eri vaiheissa kertonut lääkkeestä hyvin ristiriitaisesti. Eläinsairaalan on kyettävä luottamaan henkilökuntaansa kaikissa tilanteissa. A:n toiminta sekä kirjallisissa lausumissaan että suullisessa kuulemisessa osoittaa hänen pyrkineen tietoisesti saamaan Eläinsairaalaan reseptilääkkeitä ilman eläinlääkäriin määräystä. A:n toimet irtisanomispäätöksen jälkeen osoittavat hänen yrittäneen harhauttaa Eläinsairaalaan Oripriim-reseptilääkkeen osalta. Vastavasti A on asiaan kuulumattomilla lääkedokumenteilla yrittänyt osoittaa Eläinsairaalaan tuotujen lääkkeiden alkuperää. Eläinsairaalan käsityksen mukaan A:n toiminta kyseisen lääkkeen osalta olisi riittänyt A:n irtisanomiseen. Kun tämän lisäksi otetaan huomioon A:n haluttomuus selvittää kuulemistilaisuudessa myöntämänsä reseptilääkkeen osto Eläinsairaalaan aikaisemmasta toimipisteestä, on Eläinsairaalaalla ollut näiden menettelyjen ja esitettyjen asiakirjojen sekä todistajien H, F ja G, perusteella ollut virkamieslaissa tarkoitettu erittäin painava syy A:n irtisanomiseen.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 14 §:n mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohto- ja valvontamääräyksiä. Virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Valtion virkamieslain 25 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen ei saa irtisanoa virkasuhdetta virkamiehestä johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole erityisen painava. Saman pykälän 3 momentin mukaan irtisanominen on tehtävä tässä pykälässä tarkoitettulla perusteella kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun irtisanomisen peruste on tullut viranomaisen tietoon.

Virkamies voidaan virkamieslain 40 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan pidättää virantoimituksesta välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos irtisanomisen perusteena oleva teko tai laiminlyönti osoittaa virkamiehen siinä määrin soveltumattomaksi tehtävänsä, ettei virantoimitusta voida jatkaa.

Eläinlääkäriin ammattin harjoittamisesta annetun lain 2 §:n 1 momentin mukaan oikeus harjoittaa eläinlääkäriammattia on vain sillä, joka on tämän lain mukaisesti eläinlääkäriksi laillistettu tai jolla on tämän lain mukainen väliaikainen oikeus eläinlääkäriammattin harjoittamiseen.

Samana pykälän 2 momentin mukaan vain tämän lain mukaan eläinlääkäriammattia harjoittamaan oikeutettu henkilö saa päättää eläimen eläinlääketieteellisestä tutkimuksesta, taudinmäärityksestä ja tähän liittyvästä hoidosta ja lääkityksestä. Koe-eläintoiminnasta säädetään kuitenkin erikseen.

22.9.2006 päivätty muistio

Muistion mukaan D, B ja C kertoivat, että Eläinsairaalan työntekijä A oli käynyt talleilla hoitamassa ja lääkitsemässä tallien hevosia pitkään, B:n hevosta jopa 11 vuotta sitten. A oli käyttäytynyt ja esittänyt eläinlääkäriä luotettavalla tavalla. A oli rokottanut hevosia, lääkinnyt niitä muun muassa antibiootein ja ottanut verinäytteitä. Toiminta on ollut jatkuvaa ja esimerkiksi matolääkkeitä A on toimittanut 12 kappaleen erissä kolmen kuukauden välein. A oli pyytänyt käynneistään ja tuomistaan lääkkeitä maksun, yleensä oli maksettu käteisellä ilman kuittia. D:llä oli mukana A:n hevosille tuomia lääkkeitä. Muut lääkkeet A oli hakenut D:ltä edellisenä päivänä ja kehottanut D:tä kertomaan, että kyse on ollut yhteisistä hevosista ja omille hevosillehan saa tehdä mitä haluaa. Lisäksi A oli väittänyt hankkineensa lääkkeitä eläinlääkäri E:n kautta ja dokumentit löytyisivät Eläinsairaalaan. Muistion ovat allekirjoittaneet professori H, yliopistonlakimies K, tallinpitäjä D, hevoskasvattaja B ja C.

D ja C ovat 23.10.2006 päivämääränsä kirjelmässä "lisätietoa A:sta tehtyyn kanteluun" todenneet, että heidän käsityksensä mukaan eläintenhoitaja A:ta vastaan tehty kantelu on aiheeton ja perusteeton. A:n hevonen on ollut hei-

dän tallillaan vuosina 2005–2006 ja tänä aikana A on pyynnöstä raspannut muutaman hevosen hampaat ja tuonut muutamia lääkkeitä. Sulfa ja penisilliini, jotka toimitettiin Eläinsairaalle, eivät ole A:n tuomia. A ei ole kirjelmän mukaan kehottanut, painostanut tai uhkailut D:tä ja C:tä kirjoittamaan kirjelmää, vaan he ovat halunneet itse korjata virheellisen asian, johon B on heidät sotkenut ja painostanut.

Suullisessa käsittelyssä asiasta saatu selvitys

D:n kertomus:

Professori H oli soittanut D:lle ja kertonut B:n tehneen ilmoituksen, jonka mukaan D on syyllistynyt rikokseen, koska A oli käynyt hoitamassa hänen hevosiaan ja pyytänyt D:tä käymään Eläinsairaalassa seuraavana päivänä. B vei hänet ja C:n Eläinsairaalaan ja tilaisuudesta laadittiin muistio B:n puheiden perusteella, eikä D muista mitä muistioon kirjattiin. D oli tuolloin toipumassa leikkauksesta. Tilaisuuteen tuodut lääkkeet B oli pyytänyt D:ltä jo edellisenä päivänä. Lääkkeet olivat eläinlääkäreiden D:n hevosille määräämiä lääkkeitä. D koki tulleensa tilaisuudessa painostetuksi B:n taholta. D soitti myöhemmin professori H:lle ja kertoi, että asian käsittelyssä oli tapahtunut virhe.

B on tehnyt D:stä perusteettomia eläinsuojelu- ja lastensuojeluilmoituksia. B on myös pyytänyt D:tä ja C:tä antamaan perusteettomia todistajankertomuksia rikosasiassaan. D:n käsityksen mukaan B kantaa A:ta kohtaan kaunaa sen vuoksi, että A oli joskus siirtänyt hevosiaan pois B:n talleilta.

D on tuntenut A:n vasta kesästä 2004 lähtien. He eivät ole olleet läheisiä tuttuja, eivätkä he ole esimerkiksi keskustelleet ammattiin liittyvistä seikoista. D tiesi kuitenkin A:n olevan töissä Eläinsairaalassa. A on tuonut D:n hevosille ainoastaan matolääkkeitä ja pistänyt yhdelle hevoselle D:n pyynnöstä piikin. A on myös esimerkiksi näyttänyt, mihin kohtaan hevosta tulee pistää sekä ruokkinut hevosia. D on pyytänyt A:ta pistämään hänen hevosilleen lääkkeitä myös muulloin, mutta A ei ole tähän suostunut. D on kysellyt A:lta neuvoja ja A on antanut hänelle perustietoa hevosiin liittyen.

C:n kertomus:

C kertoi kuten D, että 22.9.2006 kuulemistilaisuudessa puhui ainoastaan B. C kertoi jo tuolloin nähneensä A:n ainoastaan talleilla, ja ettei tunne tätä paremmin entuudestaan. D:n mukaan A olisi antanut hevosille matolääkkeitä. C ei ole nähnyt A:n suorittavan hevosille mitään lääketieteellisiä toimenpiteitä. Lääkkeet, jotka kuulemistilaisuuteen tuotiin, olivat C:n käsityksen mukaan B:n, eikä C ollut nähnyt lääkkeitä ennen kuin autossa matkalla Eläinsairaalaan.

B on tehnyt myös C:stä perusteettomia rikosilmoituksia sekä eläinsuojelu- ja lastensuojeluilmoituksia. C ei ole käyttänyt A:sta nimitystä ”tietäjä-tohtori”, vaan D on käyttänyt tätä nimitystä.

Professori H:n kertomus:

H sai syyskuussa 2006 puhelun, jossa kerrottiin A:n irtisanomisperusteena olevista asioista. H:n muistikuvan mukaan hän puhui kahden henkilön kanssa ja hän arvelee näiden henkilöiden olleen D ja B. Puhelun johdosta järjestettiin kuuleminen Eläinsairaalassa, johon saapuivat D, B, C sekä neljäs tuntemattomaksi jäänyt henkilö ja lisäksi kaksi alaikäistä 10-12-vuotiasta lasta. Tuntemattomaksi jäänyttä henkilöä lukuun ottamatta kaikki muut henkilöt kertoivat yksityiskohtaisesti A:n toimimisesta eläinlääkärin tehtävissä. Myös alaikäiset lapset muistelivat A:n lääkitsemiä hevosia nimeltä. H ei tiedä, keitä nämä lapset olivat, mutta oletti, että he olivat kuulemistilaisuuteen tulleiden henkilöiden lapsia. D luovutti H:lle A:lta saamiaan lääkkeitä, joista osan A oli hakenut pois edellisenä päivänä. H:n mukaan kuulemisessa olleet henkilöt olivat erityisen huolissaan siitä, ettei A saa tietää heidän nimiään.

A:sta on tullut aikaisemmin Eläinsairaalan sijaitessa vielä Hämeentiellä puhelimitse reklamaatio, mutta asiasta ei pyynnöstä huolimatta toimitettu kirjallista selvitystä. Näiden lisäksi A:n toiminnasta ei H:n tietojen mukaan ole tehty muita reklamaatioita.

A:n kertomus:

A ei kertomansa mukaan ole koskaan hoitanut B:n hevosia. A ei myöskään tunne B:tä muuten, kuin mitä on tästä kuullut puhuttavan. Huhupuheiden vuoksi hän halusi siirtää yhdessä L:n kanssa omistamansa hevosen B:n talleilta pois. B on väittänyt A:n doupanneen kaikkia romanien omistamia hevosia ja B on tehnyt vastaavia ilmoituksia myös muista henkilöistä.

B on Porvoon kihlakunnan poliisilaitoksen 27.7.2007 päivätyin kuulustelupöytäkirjan mukaan kertonut käyneensä Yliopistollisessa Eläinsairaalassa D:n ja C:n kanssa. Mukana oli ollut myös B:n sairas sisar, jota ei voi kuulustella taapahtuneesta. D:llä oli mukanaan lääkkeitä, jotka todettiin sulfaksi. Tämä sulfa oli D:n mukaan peräisin A:lta. D oli kertonut B:lle, että hän on kertonut itse A:lle kyseisestä käynnistä ja lääkkeiden sinne viemisestä. A oli jotenkin ahdistellut D:ta ja D oli useamman päivän karussa A:ta. Myös B luuli pitkään, että A olisi ollut eläinlääkäri. A hoiti useita kertoja hevosia myös B:n talleilla. A ei hoitanut B:n hevosia, vaan talleilla olleita romanien hevosia. B osti A:lta matolääkkeitä. D ja C olivat asiassa aloitteellisia, eikä ilmianto ollut B:n idea.

A:n kuulemistilaisuus 2.10.2006

Kuulemistilaisuudesta kirjatun 2.10.2006 päivätyin pöytäkirjan mukaan A kielsi kaikki häntä kohtaan esitetyt väitteet. Hän ei ole koskaan lääkinnyt hevosia, eikä rauhoittanut niitä. Hän kertoi ostaneensa omalle hevoselleen matolääkkeitä. Muiden hevosia hän on hieronut, taputellut ja raspannut niiden hampaita. A kertoi eläinlääkäri E:n määränneen hänen hevoselleen kaksi purkkia Oripriim-lääkettä pari kuukautta sitten. Asia tarkastettiin E:ltä, joka kertoi, ettei hän ole määrännyt A:n hevoselle kyseistä lääkettä. A myönsi, ettei lääkkeeseen ollut reseptiä. A on oman kertomansa mukaan ostanut itse lääkettä. A kertoi, että kaikki lääke (1,5 kg) on kulunut omalle hevoselle yskään. Annosmäärän A kertoo määränneensä itse. A kertoi ostaneensa toista sulfaa myös aikaisemmin Eläinsairaalan sijaitessa Hämeentiellä. A kertoi, että sulfan on

määrännyt eläinlääkäri, mutta ei suostunut kertomaan, kuka eläinlääkäri lääkkeen on määrännyt. A kertoi, että muitakin lääkkeitä kuten penisilliiniä on ostettu, mutta ei suostunut kertomaan, milloin lääkkeet on hankittu. Hän myönsi ostaneensa hevosille matolääkkeitä.

A on kertonut suullisessa käsittelyssä asiasta seuraavaa:

A pyysi kuulemistilaisuuteen luottamusmiestä mukaansa, mutta tämä ei tullut paikalle. Tilanne oli A:lle yllättävä. Hän kärsii pahasta lukihäiriöstä, eikä ymmärtänyt mitä pöytäkirjaan kirjattiin. Pöytäkirjan kaikkia kohtia ei luettu A:lle. Hän ei ole syyllistynyt pöytäkirjassa väitettyihin tekoihin.

Selvitys A:lle 4.8.2006 luovutetusta Oriprim-lääkkeestä

A on esittänyt virkamieslautakunnalle Eläinsairaalan potilasrekisteristä tulostetun tositteen sekä kuitin, joiden mukaan hänelle on 4.8.2006 luovutettu Oriprim-lääkettä ja vastuuhenkilö on ollut eläintenhoitaja G. Tulosteeseen on kirjattu lisäksi käsin eläinlääkäri F:n nimi ja puhelinnumero. A on suullisessa käsittelyssä kertonut asioineensa tuolloin eläinlääkäri F:n kanssa ja pyytäneensä F:ltä kyseistä lääkettä hevoselleen yskään. Eläintenhoitaja G nouti lääkkeen ja laskutti A:ta. A:n mukaan tämä oli ollut yleinen käytäntö tuohon aikaan Eläinsairaalassa.

Eläinlääkäri F on suullisessa käsittelyssä kertonut, ettei hänellä ole mitään muistikuvaa siitä, että hän olisi määrännyt A:n hevoselle kyseisen Oriprim-lääkkeen 4.8.2006. Mikäli hän on lääkkeen määrännyt, olisi tästä asianmukainen merkintä potilastietojärjestelmässä. F:n mukaan A:n esittämä tuloste ei osoita, että hän olisi lääkkeen määrännyt, eikä siihen lisätty käsin kirjoitettu merkintä ole hänen kirjoitustaan. A oli myöhemmin syksyllä soittanut F:lle ja kysynyt, muistaako hän määränneensä kyseisen lääkkeen.

Eläintenhoitaja G on suullisessa käsittelyssä kertonut luovuttaneensa A:lle 4.8.2006 kyseisen Oriprim-lääkkeen. Tilanne oli ollut sellainen, että A oli tullut potilastoimistoon, missä G oli sattunut olemaan ja pyytänyt G:ltä kaksi purkkia Oriprim-lääkettä. G haki lääkkeet ja luovutti he A:lle. Hän ei ymmärtänyt kysyä A:lta reseptiä, koska oletti A:lla luonnollisesti sen olevan. Eläinlääkäri F ei G:n tietojen mukaan määrännyt kyseistä lääkettä A:lle, eikä F myöskään pyytänyt G:tä hakemaan lääkkeitä. A soitti G:lle muutaman viikon kuluttua kysellen asiasta ja kertoi, että hänen mielestään F oli määrännyt lääkkeet. A kyseli myös nimeltä, oliko paikalla ollut muita eläinlääkäreitä. Puhelinsoiton aikaan A:n irtisanomisprosessi oli jo vireillä.

Oikeudellinen arviointi

Hevostilojen omistajien ilmianto ja 22.9.2006 päivätty muistio

Yliopiston päätös A:n irtisanomisesta on merkittävältä osin perustunut hevostilojen omistajilta saatuun ilmoitukseen A:n toiminnasta. Ilmoituksen antajista kaksi eli D ja C ovat peruneet ilmoituksen kirjallisesti 23.10.2007 päivätyllä asiakirjalla. D on kertonut peruutuksesta puhelimitse myös professori H:lle. D ja C ovat virkamieslautakunnassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä kertooneet, että kokivat tulleensa kuulemistilaisuudessa painostetuksi B:n taholta, ja

että B on tehnyt heistä useita perusteettomia eläinsuojelu- ja lastensuojeluilmoituksia sekä rikosilmoituksia. D on edelleen kertonut, että hänen kuulemistilaisuuteen tuomansa lääkkeet eivät olleet peräisin A:lta, vaan ne olivat eri eläinlääkäreiden hänen hevosilleen määräämiä lääkkeitä. D ja C eivät kertomustensa mukaan ole nähneet A:n toimineen eläinlääkärin tehtävissä. D on ostanut A:lta ainoastaan matolääkkeitä.

D:n ja C:n suullisessa käsittelyssä kertoma on ristiriidassa sen kanssa, mitä professori H on suullisessa käsittelyssä asiasta kertonut. H:n mukaan myös D ja C kertoivat kuulemistilaisuudessa yksityiskohtaisesti A:n irtisanomisen perusteena olevasta toiminnasta. H ei ole kuitenkaan enää suullisessa käsittelyssä pystynyt kertomaan tarkemmin siitä, mitä D ja C olivat kuulemistilaisuudessa kertoneet. D ja C ovat edelleen vedonneet tullessa painostetuiksi B:n taholta ja he ovat kuulemistilaisuuden jälkeen kertoneet asiasta johdonmukaisesti samalla tavalla.

Hevostilojen omistajien kuulemisesta kirjatun 22.9.2006 päivätyn muistion mukaan A:n toiminta on jatkunut pitkään ja hän on hoitanut B:n hevosta jopa 11 vuotta sitten. B on Porvoon poliisilaitoksella suoritettussa kuulemisessa kuitenkin kertonut, ettei A ole hoitanut hänen hevosiaan, vaan ainoastaan hänen talleillaan olleita romanien hevosia. A ei ole myöskään oman kertomuksensa mukaan hoitanut koskaan B:n hevosia. B on edelleen kertomansa mukaan ostanut A:lta ainoastaan matolääkkeitä. Nämä seikat huomioiden ilmianto ei voida myöskään B:n osalta pitää luotettavana selvityksenä A:n toiminnasta.

Eläintilojen omistajien ilmianto ja heidän kuulemistilaisuudestaan kirjattua muistiota ei edellä esitetyt seikat huomioiden voida pitää riittävänä selvityksenä A:ta kohtaan esitetyistä irtisanomien perusteena olevista seikoista. Muistion sisältö on kokonaisuudessaan tullut kyseenalaiseksi, eikä sitä voida käyttää A:ta vastaan hänen irtisanomisasiassaan.

Lääkkeiden ostaminen

A on asiassa esitetyn selvityksen mukaan myynyt hevosten omistajille matolääkkeitä. A:n mukaan lääkkeet eivät ole olleet reseptilääkkeitä, eikä yliopisto ole esittänyt selvitystä, joka riitauttaisi tämän väitteen. A:n esittämän selvityksen mukaan Eläinsairaallalle 22.9.2006 tilaisuudessa luovutettu Strongitmatolääke on ollut tapahtuma-aikaan reseptivapaalääke. Yliopisto ei ole esittänyt selvitystä, jonka perusteella muut Eläinsairaalaan 22.9.2006 tuodut lääkkeet olisivat olleet peräisin A:lta.

Yliopisto on vedonnut asiassa A:n omaan kertomukseen 2.10.2006 suoritetussa kuulemistilaisuudessa. Tilaisuudesta kirjatun pöytäkirjan mukaan A on myöntänyt ostaneensa omalle hevoselleen yskään kaksi purkkia sulfaa, joihin hänellä ei ollut eläinlääkärin antamaa määräystä sekä ostaneensa myös muita reseptilääkkeitä, mutta ei ole suostunut kertomaan, kuka eläinlääkäri reseptit on määrännyt. Professori H:n suullisessa käsittelyssä kertoman mukaan pöytäkirjaan kirjoitetut tiedot on merkitty kuulemistilaisuuden tapahtumien kulun mukaisesti. A taas on kiistänyt pöytäkirjassa esitetyt seikat ja todennut suullisessa käsittelyssä, ettei pöytäkirjan kaikkia osia luettu hänelle ja vedonnut lisäksi lukihäiriöönsä. A ei ole myöskään itse allekirjoittanut kyseessä

olevaa pöytäkirjaa. Näissä oloissa 2.10.2006 päivättyä pöytäkirjaa ei voida sellaisenaan ottaa huomioon arvioitaessa irtisanomispäätöksen perusteena olevien seikkojen oikeellisuutta.

A on edelleen väittänyt, että riidanalaisen Oripriim-reseptilääkkeen oli määrännyt eläinlääkäri F. F on suullisessa käsittelyssä kertonut, ettei hänellä ole mielikuvaa A:n kuvailemasta tilanteesta. Eläinlääkäri G:n mukaan G haki kyseiset lääkkeet A:n pyynnöstä, eikä F pyytänyt hakemaan lääkkeitä. F:n mukaan A:n esittämä Eläinsairaalan potilastietorekisteristä tulostettu ote ei osoita, että F olisi lääkkeen määrännyt, eikä tulosteeseen käsin kirjoitettu lisäys ole hänen kirjoittamansa. Edellä todettu huomioiden A:n väitettä siitä, että kyseisen reseptin olisi määrännyt eläinlääkäri F, ei voida pitää uskottavana. Tämä ja kaikki asiassa esitetyt seikat kokonaisuutena huomioiden on perusteltu syy uskoa, että A on tietoisesti ostanut kyseisen lääkkeen ilman vaadittua lääkemääräystä ja asemaansa väärin käyttämällä erehdyttänyt nuorempaa klinikkaeläinlääkäriä G:tä luovuttamaan hänelle kyseisen lääkkeen. A on näin toimiessaan rikkonut virkavelvollisuuksiaan. A on edelleen irtisanomiasian käsittelyn eri vaiheissa pyrkinyt johdonmukaisesti salaamaan edellä todetun seikan ja esittänyt perättömiä tietoja lääkemääräyksen antajasta, mikä lisää teon moitittavuutta.

Lopputulos

Virkamiehen irtisanomiseen tulee virkamieslain mukaan olla erityisen painava syy. Erityisen painavan syyn olemassaoloa tulee arvioida ensisijassa viraston kannalta, mutta seuraamus ei kuitenkaan saa olla virkamiehen kannalta katsoen kohtuuton suhteessa teon moitittavuuteen.

Yleinen luottamus yliopistollisen Eläinsairaalan toimintaan edellyttää, että Eläinsairaalan virkamiehet noudattavat myös omien eläintensä lääkinnässä asianmukaista menettelyä. Esitetyn selvityksen perusteella on katsottava, että kyseessä on ollut yksittäinen teko, eikä sen perusteella ole mahdollista arvioida A:n toimintaa laajemmin siitä huolimatta, että A on pyrkinyt johdonmukaisesti salaamaan tekonsa. A on edelleen kertomansa mukaan käyttänyt lääkkeen omalle hevoselleen, eikä asiassa ole näytetty, että A olisi myynyt lääkkeen eteenpäin tai lääkinnyt sillä muita hevosia. Luotettavaa ja riittävänä pidettävää näyttöä irtisanomispäätöksen perusteena olleista eläinlääkärinä toimimisesta, hevostilallisten hevosten lääkitsemisestä tai laajemmasta omien hevosten lääkitsemisestä Eläinsairaalaan otetuilla lääkkeillä, ei ole esitetty. A:n toiminnasta ei professori H:n todistuksen mukaan ole yhtä aikaisempaa nimetöntä puhelinsoittoa ja edellä käsiteltyä ilmiantoa lukuun ottamatta esitetty reklamaatioita. Tämä tekee väitteen laajasta, useita vuosia kestäneestä epäasiallisesta toiminnasta epäuskottavaksi.

Edellä esitetyt seikat huomioiden irtisanominen seurauksena kyseessä olevasta teosta ei ole oikeassa suhteessa teon moitittavuuteen. Vaikka A:n käyttäytyminen on ollut moitittavaa, se ei kuitenkaan muodosta erityisen painavaa syytä, jonka nojalla A olisi voitu irtisanoa. Kun A:n irtisanomiselle ei ollut perusteita, ei asiassa ollut perusteita myöskään A:n virantoimituksesta pidättämiselle.

Oikeudenkäyntikulut

Asian laatu ja vaativuus huomioiden virkamieslautakunta vahvistaa asian hoitamisen edellyttämäksi hyväksyttäväksi tuntimääräksi 14,5 tuntia lähimpään puoleen tuntiin pyöristettynä.

Laskun mukaan A:n asiamies X on käyttänyt yliopiston 18.8.2008 päivättyyn vastineeseen tutustumiseen ja vastaselityksen laatimiseen 5 tuntia 45 minuuttia. Ottaen huomioon vastineen ja vastaselityksen sisällöt ja laajuus sekä se, että niissä esitetyt seikat ovat pääosin tulleet asiamiehen tietoon jo asian korkeimmassa hallinto-oikeudessa tapahtuneen käsittelyn yhteydessä, virkamieslautakunta arvioi tältä osin hyväksyttäväksi tuntimääräksi 4 tuntia. X on edelleen laskun mukaan käyttänyt 3 tuntia suulliseen käsittelyyn valmistautumiseen, mitä on myös asian laatu ja laajuus huomioon ottaen pidettävä liiallisena ja hyväksyttäväksi tuntimääräksi arvioidaan tältä osin 2 tuntia. Loppulausunnon laatimiseen käytettyä 5,5 tuntia on myöskin, ottaen huomioon se, ettei loppulausunnossa ole esitetty enää merkittävää uutta selvitystä, pidettävä liiallisena ja tältä osin hyväksytään 4 tuntia.

Valtion varoista maksetaan A:n avustamisesta asianajaja X:lle palkkiona 1 015 euroa ja arvonlisäverona 223,30 euroa. Maksettava määrä, yhteensä 1 238,30 euroa, jää valtion vahingoksi.

A veloitetaan suorittamaan avustajalleen asianajaja X:lle omavastuuosuuksensa mukaisena palkkiona 435 euroa ja arvonlisäverona 95,70 euroa eli yhteensä 530,70 euroa.

Päätös

Virkamieslautakunta hyväksyy oikaisuvaatimuksen ja kumoaa yliopiston oikaisuvaatimuksen alaisen päätöksen.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 14 §, 25 § 2 ja 3 momentti, 40 § 2 momentti 4 kohta
Eläinlääkäriin ammatin harjoittamisesta annettu laki 2 § 1 ja 2 momentti
Oikeusapulaki 13 § 3 momentti, 17 §, 18 § ja 20 §
Valtioneuvoston asetus oikeusavun palkkioperusteista (290/2008) 2 §, 3 §, 4 § ja 6 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Kulla

Esittelijä

Elina Ranz

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Kulla, jäsenet Äijälä ja Komulainen sekä varajäsenet Virkkala, Nummijärvi, Puttonen ja Bäck.